

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej nr 1 im. Fryderyka Chopina w Żarach

Ocena zapotrzebowania na WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

Wykonane badania potrzeb w zakresie działań doradczych wykazały:

- Niski poziom wiedzy uczniów w zakresie znajomości własnych zasobów (swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań, zdolności, predyspozycji).
- Brak podstawowych informacji na temat świata zawodów i rynku pracy.
- Niski poziom wiedzy uczniów w zakresie znajomości rynku edukacyjnego (typy szkół, ścieżki kształcenia).
- Niski poziom umiejętności w zakresie autoprezentacji.
- Niski poziom umiejętności w zakresie planowania ścieżki edukacyjno – zawodowej.

Cele programu

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
- wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy,
- potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach.

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,

- włączają partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka,
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci,
- angażują się w pracę doradcą szkoły.

Metody i formy realizacji działań - funkcjonowanie WSDZ w szkole podstawowej

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, pedagog, bibliotekarze, nauczyciele przedmiotowi, świetlicy, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie z harmonogramem działań WSDZ.

Formy pracy adresowane do uczniów:

- badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (diagnoza i analiza potrzeb na podstawie obserwacji, wywiadów, ankiet),
- zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych,
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem,
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- organizowanie wycieczek,
- koła zainteresowań,
- zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań,
- filmy zawodoznawcze,
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy,
- tablica z informacjami na temat rekrutacji do szkół ponadpodstawowych i ofercie edukacyjnej na terenie miasta Żary dla uczniów klas ósmych,
- udział w dniach otwartych szkół,
- udział w Targach Edukacyjnych,
- działanie Szkolnego Koła Wolontariatu, Samorządu Szkolnego.

Formy pracy adresowane do rodziców:

- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły,
- informowanie, kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym,
- zachęcanie i włączanie rodziców w organizację spotkań uczniów z przedstawicielami zawodów oraz wycieczek zawodoznawczych, np. poprzez przedstawianie wykonywanych przez rodziców zawodów,
- udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- udział w Targach Edukacyjnych,
- promowanie wśród rodziców materiałów i metod pomagających im wspierać dzieci w rozwoju edukacyjno-zawodowym poprzez udostępnianie informacji edukacyjnych (prezentacja założeń pracy edukacyjnej na terenie szkoły na rzecz uczniów, informacji na temat oferty szkół, zasad i terminów rekrutacji),
- wykorzystanie zasobów internetowych do promowania wśród rodziców wiedzy dotyczącej planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych ich dzieci.

Formy adresowane do nauczycieli:

1. Udział w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego.
2. Tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą.

Formy adresowane do środowiska lokalnego:

1. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych.
2. Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów pracy.
3. Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły, m.in. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

Formy i metody pracy doradczej:

Metody pracy doradczej:

1. Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe) - wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu).
2. Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.

3. Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne
4. Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
5. Treningi umiejętności społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty.
6. Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy).
7. Techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy.

Przewidywane rezultaty (efekty) i korzyści z realizacji WSDZ

Dla uczniów i rodziców:

1. Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów oraz rodziców.
2. Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
3. Kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności i wiedzy oraz aktywności zawodowej uczniów.
4. Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy.
5. Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
6. Przygotowania uczniów do pełnienia różnych ról społecznych.

Dla szkoły:

1. Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
2. Lepsze wyniki edukacyjne uczniów
3. Zwiększenie konkurencyjności szkoły.
4. Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

Dla środowiska lokalnego:

1. Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę ponadpodstawową

2. Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy.

OCENA I EWALUACJA

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zakłada stałe monitorowanie, ewaluację i kontrolę podjętych działań. Kontrola będzie dokonywana w celu usprawnienia i ulepszania realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego technika wywiadu i obserwacji. Ewaluacja pozwoli także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji będzie dokonywana aktualizacja działań doradczych, odkrywane aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwoli na długoterminowe planowanie działań.

W roku szkolnym 2023/2024

Doradztwo zawodowe w Szkole Podstawowej nr 1 w Żarach będzie realizowane:

W klasach I–VI:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego,
- na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem,
- w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców.

W klasach VII i VIII

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,
- na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem

- w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców.

Harmonogram działań dla klas I-III

Orientacja zawodowa na tym etapie polega przede wszystkim na intensyfikowaniu działań wychowawczych tak, aby kończąc III klasę, uczeń wiedział: jaki wynik osiągnął w rozwoju edukacyjnym, czyli czego się nauczył; co pokonał, aby osiągnąć taki wynik. Wie, co już umie, nad czym musi popracować, jak daleko jest na drodze do osiągnięcia celu.

Praktycznym elementem orientacji zawodowej w nauczaniu wczesnoszkolnym jest zabawa, czyli podsuniecie odpowiednich treści w formie zagadkowego problemu, poszukiwanie rozwiązań według własnych lub proponowanych reguł.

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
1.	Poznanie własnych zasobów	Podawanie przykładów zainteresowań, zdolności.	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Poznanie mocnych i słabych stron – dzieci podczas codziennych zajęć dydaktyczno-wychowawczych oraz dodatkowych, a także podczas swobodnych zabaw określają, co lubią robić, co robią dobrze.	nauczyciele klas I-III	cały rok
2.	Świat zawodów i rynek pracy	Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie.	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Zajęcia świetlicowe związane z orientacją zawodową (twórczość, m.in.plastyczna)	nauczyciele świetlicy	cały rok
		Organizowanie kącików zawodoznawczych w salach edukacji wczesnoszkolnej	nauczyciele klas I-III	wg planu pracy nauczyciela
		Rozmowy o zawodach wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia, opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Spotkania z osobami wykonującymi ciekawe zawody (w tym – krewni).	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Organizowanie wycieczek do zakładów pracy (np. piekarnia, poczta itp.)	nauczyciele klas I-III	cały rok

3.	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Nazywanie etapów edukacyjnych (przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa, studia) podczas zajęć tematycznych.	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Nazywanie czynności, których dzieci lubią się uczyć.	nauczyciele klas I-III	cały rok
4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Dzieci w spontanicznych rozmowach opowiadają, kim chciałaby zostać.	nauczyciele klas I-III	cały rok
		Podejmowanie prób decydowania w ważnych dla dzieci sprawach (indywidualnie i w ramach grupy klasowej).	nauczyciele klas I-III	cały rok

Harmonogram działań dla klas IV-VI

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
1.	Poznanie własnych zasobów	Zajęcia integracyjne budujące poczucie przynależności, bezpieczeństwa i współpracy w grupie.	wychowawcy klas IV-VI	cały rok
		Zajęcia wychowawcze, nt. „Moje mocne strony – w czym jestem dobry?” – 2 godziny.	wychowawcy klas IV-VI	X, V
		Ocena własnego zachowania i pracy w ciągu roku nauki, konfrontacja oceny własnej z odczuciem i ocenami innych.	wychowawcy klas IV-VI, koledzy i koleżanki z klasy	I, VI2024
		Aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;	wychowawcy nauczyciele	cały rok
		Działalność Samorządu szkolnego i Koła Wolontariatu.	Opiekun Samorządu oraz koła	cały rok
		- Konkursy szkolne i międzyszkolne rozwijające zainteresowania i talenty uczniów.	wychowawcy nauczyciele, dyrekcja	cały rok

		<ul style="list-style-type: none"> - Koła zainteresowań – prezentacja mocnych stron i umiejętności uczniów. - Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów - Wystawy prac konkursowych uczniów. 		
2.	Świat zawodów i rynek pracy	Zajęcia komputerowe – ukazanie sposobów wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.	nauczyciele zajęć komputerowych, informatyki	cały rok
		Autoprezentacja - zajęcia warsztatowe.	nauczyciele języka polskiego oraz języków obcych	wg planu pracy nauczyciela
		Realizowanie treści zawodoznawczych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	nauczyciele klas	cały rok
		Spotkania z osobami wykonującymi ciekawe zawody.	wychowawcy nauczyciele klas	cały rok
		Organizowanie wycieczek do zakładów pracy.	wychowawcy pedagog	cały rok
		Zajęcia świetlicowe związane z orientacją zawodową.	nauczyciele świetlicy	cały rok
3.	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Realizowanie treści zawodoznawczych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.	nauczyciele	cały rok
4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Kącik zawodoznawczy w świetlicy szkolnej oraz w bibliotece.	nauczyciele świetlicy i biblioteki	II półrocze
		Podejmowanie prób decydowania w ważnych dla uczniów sprawach (indywidualnie i w ramach grupy klasowej).	nauczyciele	cały rok

Harmonogram działań dla klas VII-VIII

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
1.	Poznawanie własnych zasobów	Zajęcia wychowawcze, nt. „Asertywność – sztuka bycia sobą”.	wychowawcy klas VII-VIII	I 2024
		Konkursy szkolne i międzyszkolne rozwijające zainteresowania i talenty uczniów.	wychowawcy nauczyciele	wg harmonogramu konkursów
		Koła zainteresowań – prezentacja mocnych stron i umiejętności uczniów.	Nauczyciele odpowiedzialni za pracę koła	cały rok
		Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów	nauczyciele przedmiotów	zgodnie z planem zajęć
		Wystawy prac konkursowych uczniów.	nauczyciele przedmiotów, biblioteki, świetlice	cały rok
		Działalność Samorządu Szkolnego i Koła Wolontariatu.	wyznaczeni nauczyciele	cały rok
		Ocena własnego zachowania i pracy w ciągu roku nauki, konfrontacja oceny własnej z odczuciem i ocenami innych	wychowawcy koledzy i koleżanki z klasy	I, VI 2024
		Zajęcia wychowawcze, nt. „Radzenie sobie ze stresem”	wychowawcy klas VII-VIII	III 2024

2.	Świat zawodów i rynek pracy	Warsztaty organizowane przez szkoły ponadpodstawowe dla uczniów klas 8. (tzw. lekcje zawodoznawcze)	wychowawca pedagog, n-le szkół	wg terminarza szkół ponadpodstawowych
		Spotkania z osobami wykonującymi ciekawe zawody.	wychowawcy klas VII-VIII	wg planu nauczyciela
		Organizowanie wycieczek do zakładów pracy	doradca zawodowy wychowawcy	cały rok
		Autoprezentacja – zajęcia warsztatowe.	nauczyciele języka polskiego oraz języków obcych	wg planu pracy nauczyciela
		Lekcje przedmiotowe z elementami zawodoznawczymi.	n-le przedmiotów	wg planu nauczyciela
3	Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	Udział w Targach Edukacyjnych uczniów klas 8.	dyrekcja wychowawcy klas 8	IV – V 2024
		Poznanie zawodu leśnika, spotkanie z leśniczym	doradca zawodowy	III 2024
		Wyjścia grupowe uczniów klas 8 na Dni Otwarte szkół ponadpodstawowych.	pedagog dyrekcja wychowawcy klas 8	IV – V 2024
4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.	pedagog, wychowawcy nauczyciele	X-XII 2023
		Indywidualne porady edukacyjne i zawodowe dla uczniów zainteresowanych.	pedagog	cały rok
		Praca indywidualna z uczniami o specjalistycznych potrzebach edukacyjnych – rozmowy, zajęcia doradcze.	pedagog, wychowawcy	cały rok
		Spotkania informacyjne z uczniami klas 8 - oferta edukacyjna szkół ponadpodstawowych, zasady i terminy rekrutacji	wychowawcy, dyrekcja	IV – V 2024

		Pomoc uczniom klas 8 w e-rekrutacji	wychowawcy informatyki	n-le	V - VI 2024
--	--	-------------------------------------	------------------------	------	-------------

Realizowanie treści zawodoznawczych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego:

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

Wychowawcy na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie i o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Konkursy szkolne i międzyszkolne rozwijające zainteresowania i talenty uczniów.

Koła zainteresowań – prezentacja mocnych stron i umiejętności uczniów.

Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów

Wystawy prac konkursowych uczniów.

Opracowały:

Marzena Sobczak, Anna Andrukiewicz